

ker se je l. 1875. iz Amerike k nam pripeljalo 807.496 meterskih centov petroleja. Mogoče, da bo sprva toliko dobil, ali dolgo ne bo tako ostalo. Podražanega petroleja se bo menje kupovalo, menje dovažalo, in zato bo tudi znesek pri colnini lezel nazaj. Morebiti ga bo naposled še menje, kakor sedaj. Avstrijsko prebivalstvo pa ima zopet precej občutljivo priliko nadrobno premišljevati in zamaknjeno občudovati preljubezujive dobrote liberalnega gospodarjenja.

Gospodarske stvari.

Gosenica prstanica ali srebernica (Gastropacha neustria) huda sovražnica raznim sadunosnim drevesom.

M. Gosenica srebernica je nevarna sovražnica skoraj vseh naših sadunosnih dreves. Popolnoma odraščena je po 4—5 centimetrov dolga, prav vitka, z tankimi, drobnimi dlačicami pokrita, lepo svitlomodra, z rudečimi progami kinčana, ki v ravni črti po hrbtu tekajo in ji v njenih pisanih in čistih barvah lep pogled dajejo. Glava je svitlo modra, okrogla, z dvema črnima očesnima pikicama. Gosenica prav brzo teka. Konec majnika se rodovine razkropijo in posamezne gosenice živijo vsaka za se. Meseca junija si poišče mesto na nekaj bolj skritem kraju in se zaprede, naredivši okoli svoje bube, ki je prav mehka in nježna, gosto, belorumenno zavojno kakor kokon sviloprejke. Kdor je ne pozna, jo ima dostikrat, slasti, če jo na kakem murbinem drevesu najde, za buho divje sviloprejke. Zavoja se trdno drži in je z nekaškošnim rumenkastim prahom kakor potrošena, ki je, če ga nekaj napihneš, kakor tanka moka videti. Iz temnorujave bube se sred julija in nekaj pozneje svitlorujavi ponočni metulj srednje velikosti razvije, z širokimi rujavimi poprečnimi progami na gornjih perutnicah in z tankim barvinim prahom. Šteje k ponočnim metuljem in zelo hitro leta tako, da ga je težko, da si tudi ga je obilo, vjeti. Samica leže jajčka okoli poletnih letorasti, na rodovitne mladike, včasih na plodove recelje slasti grušek v podobi biserovega obročka v polževih črtah tesno drugo poleg drugega. Jajčne kopice delajo rekel bi prave ovratnike okoli tenkih mladik, ker so posamna jajčka po koncu stoječa v neko poprijemajočo se tvarino kakor vlita. Ta tvarina se z časoma strdi in tako močna postane, da počei in odskoči, če se obroček razcepi. Jajčka so prav umetno v rečeno tvarino vlita, vendar pa osi goseničarici pristopna, ki svoja jajčka v gosenična jajčka polaga, tako da jajce v jajcu leži. Jajčni obroč ima trdo, položeno lupino in se lesa tako trdno drži, da se le prav težko od njega odluščiti da. Jajca pretrpijo mraz od 20 in še več stopinj in prenašajo vse nezgode vremenske. Ker je obroček

svitlo siv kakor večina kože jablanina, ga je na prvi pogled težko na mladiki zagledati in zapačiti. Ko pa se oko le nekaj navadi, ga ne bode več lahko zgrešilo in v nekih minutah so brajde in mlada drevesca tega siluega škodljivca sadunosnih dreves lahko obrana. Od tega jajčnega obročka, ki je lepo in pravilno kakor prstan narejen, ima ta gosenica ravno svoje ime gosenica srebernica ali prstanica. Obroček je $1\frac{1}{2}$ —2 centimetra dolg in ima okoli 200—300 jajčkov. Vendar se pa tudi nahajajo obroči, ki jih po 400 in več imajo. Ti obročki se morajo skrbno in marljivo zasledovati in z mladikami vred, na katerih se nahajajo, porezati in sožgati. Nahajajo se večidel na peščenem sadju slasti na jablanih, včasih pa tudi na črešnjah, slivah, breskvah itd. Pet takih jajčnih obročkov na jednom drevesu je zadosti, da iz njih izvaljene gosenice celo drevo ugonobijo. Najbolje je te zalege iskati od novembra do marca in aprila, ker so v tem času naj lažje najti in ker tudi še niso izlezele. Spomladi goseničice iz jajčkov izlezejo navadno malo kesneje ko one glogovega belina. Sprva so skoraj črne, postanejo pa po prvem levljenju svitlejše in z časom lepo svitlomodre in prižaste. Prvi čas živé skupno v zaprejkah, ktere si na vejicah napredejo; pozneje pa že živé bolj razkropljene in so le zvečer in ob hudem vremenu v vejnih rogovilah, da se tako mrazu branijo. Zjutraj se razkropijo na vse strani na pašo in omulijo dostikrat v jednom dnevu listje cele velike veje. Brž ko je veja gola, jo zapustijo in se preselijo na drugo, dokler da tudi to papasejo. Tako vganjajo naprej, dokler da se zapredejo. Jih pokončati, ker se v vejnih rogovilah zbirajo, ni ravno pretežavna stran. Kamor se z roko ne more seči, da bi jih z debelo cujno pomučkal, se pomažejo z močnim žajfinim lugom, apneno vodo ali petrolejem itd. Tudi s streljanjem z smodnikom samim se morejo pokončati. Ker se pri bližnji nevarnosti brž na tla spuštijo, da bi se tako otele, je treba pri pomazanju previdno in rahlo postopati in tudi varovalno platno pokladati, ker sicer begunke kmalo zopet stara prebivališča poiščejo in tako škodo nadalje delajo. Ko so že odrastle in se po drevesu razkropile je treba varovalno platno okoli debla oviti, drevo stresti, da tako z njega pocepajo in se pokončajo. Brž ko so popadale na tla, hočejo zopet na drevo nazaj splezati. Dosti lažje in boljše je jajčne obročke poiskati, porezati in sožgati. Za to delo so naj pripravnejši dečki 10—12 let stari, ki radi po drevju sem ter tje plezajo. Na velikih drevesih se jim morajo v pomoč goseničarje škarje v roke dati. Če se jim majhno plačilo v odmero poda, oblezejo kmalo kakor veriverice vse veje in pokončajo vso to silno škodljivo zalego. Ob istem času, ko se zalega gosenice prstanice išče in pobira, morejo se tudi svalki iz suhega listja, ki po vejah sem ter tje visé na brajdah, grmičevju in drevju pobrati. V teh svalkih je večidel zalega dreves-

nega belina poskrita. Treba je pa to delo rano spomladi opraviti, predno drevje listje požene. Pozneje je to delo težavnejše. Mali trud stoterni sad prinaša.

Poziv k pristopu v mariborsko bučelorejsko društvo.

Že v starodavnih časih so se slavjanski narodi in posebej naši prededje v tukajšnjih slovenskih pokrajinah radi z bučelorejo pečali in dandanes so nam Rusi v celem svojem obširnem cesarstvu v tem oziru lep izgled, ker oni čislajo bučelorejo ter jo kot lep pripomoček svojega blagostanja imajo. Žalibože to pri nas ni tako, in ne dá se tajiti, da pri nas z malimi izjemki bučeloreja le bolj hira, kakor napreduje, to pa v veliko škodo našemu narodu. Obžalovanja vredna je ta prikazen, ker v sedajnih trdih časih pristo ljudstvo od dne do dne bolj uboža in v večje denarne stiske zabrede, katerih žalosten nasledek je le pregosto popolna nemarnost, pijančevanje, obup, razna hudo delstva in sploh nekrščansko življenje.

Vsaj nekoliko bi se te nezgode gotovo zabranile, ako bi se med prostim ljudstvom umna bučeloreja vpeljala. Kajti marsikteri bučelorejec je že samo pri tem poslu obogatel in le redko je slišati, da bi marljivi bučelorejec služil grdim strastim. Vendar umna bučeloreja bi se morala vpejljati. Zakaj malo let je sem, kar se je pri bučeloreji z novimi, izvanrednimi iznajdbami celó nezasišlan napredek dosegel, tako, da se vsak, kdor po najnovejših, bučelorejskih načelih ravna, vsako leto na zdaten dobiček skoraj gotovo zanašati zamore. Temu je pa sevéda znanja z bučelami ravnati treba, ktero pa našemu ljudstvu še skoraj popolnoma pomanjkuje. To znanje razširjati, bučelorejce vsekako podpirati, rejo bučel z vsemi pripravnimi pripomočki povzdigniti, to je naloga mariborske bučelorejske podružnice. Da podružnica to nalogo izvrši, si bo prizadevala pozvedeti, koliko je bučelarjev in panjev pred vsem v mariborskih dveh okrajih, to pa deloma zato, da se vspeh društvenega delovanja ob koncu leta jasno pokaže, deloma pa, da društvo stanje bučeloreje na tanko spozna ter na tej podlagi svoje delovanje širi. Dalje bo društvo tukaj v Mariboru precej napravilo izgleden bučelnjak, tako vstvarilo središče, na katerem se zamore teoretičen in praktičen pouk o bučeloreji deliti, znabiti bogoslovcem, učiteljskim pripravnikom, učencem vinorejske šole in sploh vsem, ktere stvar zanima, ali kateri sploh kake vednosti o bučeloreji si pridobiti želé. Koncem bo društvo iz omenjenega središča opozorilo vse ude na najnovejše iznajdbe in koristne naredbé, ter jih udom po najnižejši ceni priskrbelo in storilo vse, kar zamore ljudstvu veselje in ljubezen do bučelic vdehniti.

Vsaj tedaj lahko previdi blagi namen in blago nalogo društva, zato vabimo vse, kateri imajo

sorce za naše ljudstvo, posebno prečastito duhovščino, gg. učitelje in vse, katerim njih služba ali izobraženje to pripušča, pristopiti društvu, ter tako gmotno ali duševno k dosegu društvenega namena pripomagati. Pristop se naznanja ustmeno ali po poštnih nakaznicah g. doktorju Terču, predsedniku društva v Mariboru, po katerem se bodo potem udom društva dotične tiskovine pošiljale. Znesek za podpirajoče ude znaša 2 fl., za sodelajoče ude 1 fl., na leto za utemeljitelje društva 10 fl. enkrat za vselej.

Filip Terč, doktor zdravilstva, France Brelih,
predsednik. c. k. profesor.

Tržne novosti. Kupčija s zrnjem zadnji čas nekoliko zopet ponehava; cena pšenici, rži in ovsnu ali zobu je maličko stopila nazaj; ječmen je od 5—10 kr. dražji; kuruza je pri stari ceni ostala. Da bi tukaj znatnega zboljšanja bilo pričakovati, to ni verjetno. Rusko turška vojska je prenehala in se bode iz Ruskega zamoglo še več zrnja v zahodno Evropo prepeljati, kar bo našemu zrnju ceno gotovo še bolj potisnilo nazaj; vsaj nekoliko. Zimine se kažejo do sedaj še povsod zdrave, nepoškodovane. Seno in slama pa vedno in lahko kupca najde. Jako živahno kupujejo deteljino seme, ki je pri ceni precej pridobilo; štajerske detelje 100 kilo velja 48—56 fl., lucerne 60—70 fl. Posušene slive ali češplje so drage in se močno po njih poprašuje, zlasti na Dunaju; Klavna goveja živina je nekoliko bolj draga postala, teleta, ovce, svinje se pa čedalje bolj slabo plačnjejo. Vino sedaj pretakajo, kupčija ni znatna, se bo pa meseca marca in aprila bržčas zboljšala. Stara, močna vina vendar dobivljajo mnogo kupcev iz Nemškega, posebno iz München-a in Hamburga. Cena novemu vinu je različna: ogerskemu belemu 10—15 fl. rudečemu pa 14—16 fl. hektoliter. Trs je menda po gorica h povsod zdrav. O pritožbah še nismo nič ne brali ne slišali!

Sejmovi na Štajerskem. 12. febr. Gomilica; 14. febr. Rače, sv. Duh poleg Središča, Ponkva, Brežice, Žavec; 16. febr. Buče.

Dopisi.

Iz Maribora. (Šolske sestre — okrajni zastop.) Z odlokom dne 26. t. m. je c. kr. namestnja v Gradeu dovolila, da smejo mariborske šolske sestre vstanoviti dvarazredno privatno dekljiško šolo v srenji „Celjska okolica“. Hvala in zahvala c. kr. namestnji! Kolikor slišimo, bo „Celjska okolica“ sestram v najem dala srenjsko hišo tik stopnic k kapucinskemu samostanu. Posebni za krščansko izrejo navdušeni dobrotniki bodo vzdrževali tri sestre učiteljice. Za eno učiteljico so milostljivi knez in škof predobrotno obljubili letno plačo 200 gld. Bog jim povrni! —